Biuletyn
Polonistyczny

05.08.2022
Data wydarzenia: 01.12.2022 - 03.12.2022

„Stawka większa niż życie” – wokół fenomenu kulturowego

Typ wydarzenia: Konferencja
Miejscowość: Toruń
Organizatorzy: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Humanistyczny UMK, Wydział Nauk Historycznych UMK

Wydział Nauk Historycznych oraz Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zapraszają do udziału w interdyscyplinarnej konferencji naukowej *„Stawka większa niż życie” – wokół fenomenu kulturowego*. Konferencja odbędzie się na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w dniach 1-3 grudnia 2022 r.

W 2022 roku przypada 55 rocznica premiery telewizyjnego serialu *Stawka większa niż życie* (reż. Janusz Morgenstern, Andrzej Konic). Mimo iż nie był to debiut Hansa Klossa na telewizyjnym ekranie (wcześniej, w latach 1965-1967, TVP emitowała odcinkowy spektakl telewizyjny pod takim samym tytułem) to właśnie ów serial zaliczyć można do grona kulturowych fenomenów czasów gomułkowskich. Na kanwie serialu powstała książka (napisana przez Andrzeja Szypulskiego i Zbigniewa Safjana kryjących się pod pseudonimem Andrzej Zbych) oraz niezwykle popularna seria komiksów *Kapitan Kloss* (rys. Mieczysław Wiśniewski) nawiązująca tak do serialu jak i spektaklu. Komiks ten publikowany był w siedmiu krajach. Sukcesu tego nie powtórzył już, inspirowany powojennymi przygodami agenta J-23 prezentowanymi w spektaklach Teatru Telewizji, serial *Życie na gorąco* (reż. Andrzej Konic). Fiasko poniosły też filmowa kontynuacja serialu (*Stawka większa niż śmierć* reż. Władysław Pasikowski), czy luźniej z nim związany serial komediowy *Halo Hans* (reż. Maciej Strzembosz, Wojciech Adamczyk) dla którego inspiracją – oprócz *Stawki* – była kultowa brytyjska produkcja *Allo, Allo*.

Nie można zaprzeczyć, że serial cieszył się ogromną popularnością. Rodzi się jednak pytanie czy – podobnie jak *Czterej Pancerni i pies* – wpłynął na świadomość i myślenie kolejnych pokoleń widzów. Dlatego wraz z uczestnikami konferencji zamierzamy zastanowić się, czy rzeczywiście, a jeżeli tak, to na *Stawka większa niż życie* kształtowała sposób myślenia Polaków o II wojnie światowej i relacjach polsko-niemieckich oraz polsko-radzieckich. Jak powieść i serial wpłynęły na formę naszej pamięci historycznej? Czy miały wpływ na formy popularyzacji historii lub na kształt narracji (też literackich) o niej opowiadających?

Chcemy także zapytać o obecność serialu w przestrzeni kultury. Co pozostało w niej po samym serialu, ale też działaniach z nim związanych: przedstawieniach teatralnych, książce, komiksach, spotkaniach z niezwykle popularnym odtwórcą głównej roli, Stanisławem Mikulskim, czy swego czasu powszechnie znanych wypowiedziach serialowych bohaterów.

Kreśląc tak szeroką perspektywę badawczą zapraszamy do udziału w konferencji przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych, a zwłaszcza: historyków, literaturoznawców, socjologów, filmoznawców, teatrologów, językoznawców, historyków sztuki, politologów, kulturoznawców, historyków idei. Mamy nadzieję, że wśród zaproponowanych poniżej perspektyw badawczych odnajdą Państwo intrygujące obszary wymagające rozpoznania i zbadania.

Proponujemy **podjęcie m.in. takich problemów jak:**
• recepcja serialu w reżyserii Janusza Morgensterna i Andrzeja Konica w kraju i za granicą (krytycy, czytelnicy, widzowie),
• wydania i wznowienia powieści autorstwa Andrzeja Zbycha, obieg czytelniczy,
• relacja serial-powieść, serial-komiks, serial-spektakl,
• seria komiksów *Kapitan Kloss* i jego recepcja w kraju i zagranicą,
• *Stawka większa niż życie* na deskach teatralnych
• *Stawka większa niż życie* na tle innych powieści oraz filmów o tematyce wojennej,
• rola i znaczenie powieści i serialu w formowaniu pamięci historycznej,
• prawda historii a rzeczywistość ukazana w powieści i serialu, przemilczenia i białe plamy w *Stawce większej niż życie*,
• relacje polsko-niemieckie i polsko-radzieckie, obraz ZSRR, Polski oraz hitlerowskich Niemiec w powieści, komiksach i serialu,
• geopolityka w serialu (np. antycypacja pojałtańskiego kształtu Europy),
• *Stawka większa niż życie*
jako źródło historyczne (świadectwo epoki PRL, warsztat filmowy lat 60.),
• powieść i serial jako narzędzie propagandy,
• wzorce kulturowe w powieści i serialu (m.in. role społeczne, dobrzy i źli Niemcy, wizerunek żołnierza, relacje damsko-męskie),
• powieść i serial jako fenomeny społeczne,
• „kultowość" powieści, serialu i komiksów (gry i zabawy, wpływ na język),
• *Stawka większa niż życie* w różnych formach udostępniania (filmy na VHS, DVD, na kanałach internetowych),
• powieść i serial jako źródła inspiracji (komiksy, plakaty, pocztówki, figurki kolekcjonerskie, przedstawienia teatralne, piosenki, wiersze, gry komputerowe),
• pamięć o serialu w przestrzeni publicznej, *Stawka większa niż życie* jako punkt odniesienia dla działań wystawienniczych, muzealniczych, edukacyjnych,
• nowe odczytania powieści i serialu (krytyka feministyczna, studia postkolonialne, geopoetyka, zwrot narratywistyczny).

Konferencja jest organizowana w trybie hybrydowym.

Zgłoszenia na konferencję (załączony formularz) przyjmujemy do 28 października 2022 r.

Propozycje referatów prosimy kierować na adres e-mailowy: stawka.konferencja@gmail.com.
W przypadku dużej liczby zgłoszeń zastrzegamy sobie prawo wyboru referatów. O włączeniu wystąpienia do programu poinformujemy do 2 listopada 2022 r.

Termin wpłat opłat konferencyjnych upływa 10 listopada 2022 r. **Koszt uczestnictwa** dla osób, które przyjeżdżają do Torunia, wynosi 450 zł. dla uczestników online – 200 zł. Opłata konferencyjna obejmuje: przygotowanie materiałów konferencyjnych, publikację materiałów pokonferencyjnych, wyżywienie w trakcie konferencji (dla osób przyjeżdżających).

Nie zapewniamy noclegów. Sekretarze konferencji mogą pomóc w ich rezerwacji.

Komitet Naukowy Konferencji:
Dr hab. Marcin Hlebionek, prof. UMK (historia)
Dr hab. Rafał Moczkodan, prof. UMK (literaturoznawstwo)
Prof. dr hab. Stanisław Roszak (historia)
Dr hab. Dariusz Brzostek, prof. UMK (kulturoznawstwo)
Dr hab. Katarzyna Kulpińska, prof. UMK (nauki o sztuce)
Prof. dr hab. Adam Grzeliński (filozofia)
Prof. dr hab. Marek Jeziński (dziennikarstwo i komunikacja społeczna)
Dr hab. Marcin Lisiecki, prof. UMK (filozofia i politologia)

Sekretarze konferencji:
Lic. Dajana Dądelska
Mgr Jagoda Jankowska

(informacja pochodzi od Organizatorów)

Adres: konferencja w trybie hybrydowym
Data zgłaszania prelegentów: 28.10.2022
Data zgłaszania uczestników: 28.10.2022
Opłata: 450 zł (dla osób, które przyjeżdżają do Torunia), 200 zł (dla uczestników online)
Do pobrania:

- Stawka_formularz_zgłoszenia.doc
- Stawka_zaproszenie_2.pdf

Słowa kluczowe: fenomen kulturowy, film, seriale, „Stawka większa niż życie”